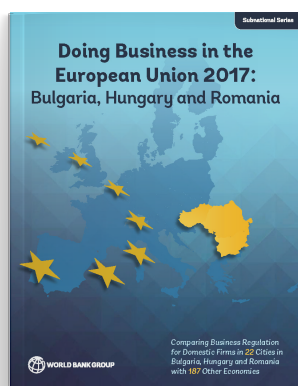

ПРАВЕНЕ НА БИЗНЕС В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ 2017г.: БЪЛГАРИЯ

“Правене на бизнес в Европейския съюз, 2017 г.: България, Унгария и Румъния” е най-новият доклад от поредица издания, чрез който се разширява сравнението по определени показатели отвъд границите на най-големия бизнес-град в една или повече държави от ЕС, с цел по-пълно описание на бизнес-средата и регулаторните условия. Настоящото издание обхваща 22 града в България, Унгария и Румъния. На измерване подлежат теми в регулирането, отнасящи се до пет фази от жизнения цикъл на малки и средни местни дружества, а именно: започване на бизнес, получаване на разрешително за строеж, присъединяване към електроразпределителната мрежа, регистриране на собственост и изпълнение на договори. За всяка от тези теми в доклада се подчертават добрите практики, които могат да се приложат по-широко в полза на предприемачи и фирми.

ПРАВЕНЕ НА БИЗНЕС В БЪЛГАРИЯ

“Правене на бизнес в Европейския съюз, 2017 г.: България, Унгария и Румъния” излиза извън границите на столичните градове – предмет на измерване в глобалните доклади „Правене на бизнес“, за да се открият добри регулаторни практики, да се посочат административни трудности и да се препоръчат реформи на базата на примери както от всяка страна, така и от другите 187 страни, обект на световното изследване „Правене на бизнес“.

За България докладът оценява регулаторната среда за бизнеса и нейното въздействие върху местни предприемачи в шест града: Бургас, Плевен, Пловдив, Русе, София и Варна. Докладът е изготвен от Групата на Световната банка и е финансиран от Европейската комисия, Генерална дирекция „Регионална и градска политика“.

ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ

Българските предприемачи се изправят пред различни регулаторни пречки, в зависимост от мястото, в което установяват своята дейност. Прилагането на бизнес регламентите, както и ефективността на публичните институции не са еднородни в страната. Наблюдават се

големи различия по отношение на регистрирането на фирми, получаването на разрешително за строеж, присъединяването към електроразпределителната мрежа и изпълнението на договори. Например -регистрирането на фирма отнема 14 дни във Варна, или една седмица по-малко, отколкото в София. Основните фактори зад тези различия са периодът, необходим за регистрация за целите на ДДС и разликите в изискванията на общините. Процедурата за получаване на разрешително за строеж в София е 97 дни, а в Русе е с 10 седмици повече. Разходите за процедурата обаче в Русе са най-ниски в България – това е единственият град в страната, в който разходите за получаване на разрешително за строеж са под средните за ЕС. Изпълнението на договори в Русе отнема по-малко от 11 месеца, докато в София същият процес е почти 19 месеца, поради по-голямата натовареност и закъснения, свързани с вътрешната организация на работата на съда.

Всички български градове отчитат показатели, превъзхождащи средните стойности за Европейския съюз при изпълнението на договори, като Плевен и Варна отбелязват същото и по критерий започване на бизнес. Все още е налице обаче потенциал за подобрене при процедурите за издаване на разрешение за строеж и присъединяване към електроразпределителната мрежа. Присъединяването към електроразпределителната мрежа е значително по-трудно в сравнение с повечето други страни-членки на ЕС, в голяма степен поради броя изискуеми разрешения преди започване на дейностите по присъединяване и инспекциите, необходими след тяхното приключване. Аналогично - получаването на разрешително за строеж в българските градове е относително по-затруднено и свързано с повече разходи спрямо средните показатели за ЕС.

Няма град, който да се представя най-добре във всички измервани теми. За българските предприемачи е по-лесно да регистрират фирма във Варна. Всъщност, ако страната беше представена от Варна, а не от София в световната класация „Правене на бизнес“, България щеше да се придвижи 25 позиции по-нагоре, от 82-ра на 57-ма. Получаването на разрешително за строеж е най-ефективно в София, защото градът единствен в страната предлага бърза услуга. Бургас се нарежда на челно място в присъединяване към електроразпределителната мрежа, докато Русе се откроява в критериите за регистриране на собственост и изпълнение на договори.

Има възможности за извършване на реални подобрения чрез прилагане на добрите практики, открити в някои от градовете, включени в проучването. В София, единственият град в страната, предлагащ бързи услуги, получаването на разрешително за строеж отнема над два месеца по-малко, отколкото в Русе, където чакането за присъединяване към мрежата за водоснабдяване и канализация, както и поетапните инспекции по време на строеж, е продължително. Бургас би могъл да сподели своя опит по отношение на присъединяването към електроразпределителната мрежа. Наред с Пловдив, Бургас е с най-добър индекс за надеждност на електроснабдяването и прозрачност на тарифите. Също така Бургас е вторият по ефективност град в страната след Варна. Русе може да е образец за други градове не само за постигане на по-висока ефективност при изпълнението на договори, но и за постигане на по-високо качество в този процес.

София изостава спрямо повечето по-малки градове в страната във всички теми с изключение на получаването на разрешително за строеж. Отчасти това може да се отдаде на по-голямото търсене на бизнес услуги. Сходна тенденция се наблюдава в Будапеща, Унгария. Букурещ обаче се представя относително добре в сравнение с по-малките градове в Румъния. Градът се нарежда сред първата половина румънски градове в повечето измерени области, което откроява потенциала за ефективно откликване на високото търсене на бизнес услуги.

Независимо от редица добри практики, документиращи в доклада, предизвикателствата остават. За улесняване на процедурата за започване на бизнес, България би могла да приложи примера на Унгария и да разгледа възможностите за интегриране на регистрацията за целите на ДДС в процедурите за фирмена регистрация. По отношение на получаване на разрешително за строеж, българските градове следва да се насочат към оптимизиране на разрешителните, изисквани преди започване на строителни дейности, и централизиране на всички предварителни одобрения на едно-единствено гише – по примера на Грузия, в резултат на което се премахват 10 стъпки и се спестяват 70 дни. В дългосрочен план е необходимо въвеждането на система за електронно обслужване на едно гише, при която всички институции разглеждат заявлението онлайн, както е в Унгария. Откриването на възможности за намаляване на броя изискуеми стъпки, както и на срока, необходим за присъединяване към електроразпределителната мрежа, е от главно значение за улесняване на процеса в българските градове, в които времетраенето за свързване към електроразпределителната мрежа е много

по-продължително в сравнение с повечето страни-членки на ЕС. За улесняване на регистрирането на собственост и за повишаване на нейната сигурност, властите биха могли да насърчават все по-голям обмен на информация сред институциите, включително органи на данъчната администрация, общини, имотния регистър и Агенцията по геодезия, картография и кадастър. При изпълнението на договори, съдилищата в страната биха могли да въведат предсъдебно съвещание при търговски спорове, подобно на ускореното производство по приоритетни казуси от трудовоправен характер или във връзка с права на ползватели по договори за наем. В дългосрочен план съдилищата в България биха могли да предоставят възможност за електронно подаване на документи.

ЗА „ПРАВЕНЕ НА БИЗНЕС НА ПОДНАЦИОНАЛНО НИВО“

Докладът „Правене на бизнес на поднационално ниво“ изследва различията в бизнес регламентите, и прилагането им на различни населени места в една и съща страна. Докладът предоставя данни за условията за правене на бизнес в избрани теми, като класира всяко разглеждано населено място и отправя препоръки за реформи за подобряване на резултатите на местно ниво.

Предлага се нов аналитичен инструмент. Докладът използва методологията на изследването „Правене на бизнес“, което разглежда различни държави в глобален план. „Правене на бизнес на поднационално ниво“ се прилага спрямо редица населени места в рамките на една и съща страна или регион. Чрез посочения подход се осигуряват данни на микро-ниво за различни области на бизнес регулирането. Участващите населени места имат възможност да сравнят регламентите, действащи на техните територии с тези другаде, както и в контекста на други 188 страни по целия свят.

Мотивират се регулаторни подобрения. Изследванията посочват затрудненията, дават препоръки в областта на политиките и открояват добри практики по места, които лесно биха могли да се приложат по-широко, без необходимост от изменение на нормативната и регулаторната рамка в съответната страна. Проучванията мотивират регулаторни подобрения най-вече по силата на следването на добрия пример и обмяната на опит.

КОНТАКТИ ЗА МЕДИИТЕ:

Индира Чанд, Вашингтон (Indira Chand)
Имейл: ichand@worldbank.org
Телефон: +1 202 458 0434

Ивелина Таушанова, София
Имейл: itaushanova@worldbank.org
Телефон: +359 2 969 7239

**ПЪЛНИЯТ ТЕКСТ НА ДОКЛАДА
МОЖЕ ДА НАМЕРИТЕ НА:**

www.doingbusiness.org/EU1

